

IKVo er interesseorganisasjonen for den kommunale voksenopplæringen. Vi har om lag 100 medlemmer fra hele landet.

Høringsvaret fra IKVo bygger på medlemmenes tilbakemeldinger gitt i digitalt møtet 17.12.21

Kap 43 – Voksne i grunn- og videregående opplæring

IKVo tolker det slik at det meste ved dagens § 4a1 og 4a2 opprettholdes i forslaget til ny lov.

Kommunene har lenge pekt på at tilbudet de voksne får i grunn- og videregående skole er for ulikt, basert på de ulike kommuner-/fylker økonomi, kompetanse og andre rammevilkår. IKVo etterlyser derfor strammere lovregulering og en forskrift for rammetimetall i grunnskolen for voksne, fraværsgrense, stopp av opplæring og utvisning samt føringer for ansvarsdelingen mellom kommunen og fylket når det gjelder ungdom under 25 år (Det er et stort problem i dag at disse ungdommene faller mellom to stoler, da kommunen og fylket ikke er enige om hvem som har ansvaret, eller ikke har systemer som fanger opp de mellom 16 og 18 år).

Endringsforslagene i høringsforslaget vil bli kommentert fortløpende under.

43.3 kommentarer til opplæringslovutvalgets forslag

Grunnskoleopplæring for voksne

Opplæringslovutvalget foreslår

- å videreføre retten til grunnskoleopplæring med enkelte presiseringer

IKVo støtter dette.

- å presisere og utvide retten til skyss, reisefølge og losji med enkelte endringer

IKVo er imot at skyssgrensen heves fra 4 til 6 km.

Det vil ramme de voksne fremmedspråklige deltakerne hardt. De nyankomne har sjelden førerkort. De er avhengig av kollektiv transport. Mange skal hente barn i barnehage, delta på møter med Nav/flyktningtjenesten ol. Det er ingen logisk grunn til at skyssgrensen skal være lengre/strengere for voksne enn for barn og unge. 4 kilometer skolevei er langt å gå for våre nye landsmenn. De bør sikres samme rett til gratis skyss som andre grunnskoleelever.

· å innføre rett til individuelt tilrettelagt opplæring, personlig assistanse og fysisk tilrettelegging for voksne i grunnskoleopplæringen til erstatning for dagens rett til spesialundervisning. Retten til spesialundervisning for å utvikle og vedlikeholde grunnleggende ferdigheter foreslås ikke videreført.

IKVo støtter forslaget om å spisse spesialundervisningen under 4A-2, slik at den skal ta utgangspunkt i læreplanmålene i grunnskolen, ha mål og progresjon, og læringsutbytte. Det innebærer at ADL-ferdigheter og andre aktiviteter, som kan være viktig for den voksnes livskvalitet, skal ivaretas av andre yrkesgrupper enn lærerne. IKVo er likevel kritisk til at rettigheten til spesialundervisning for voksne kan svekkes i ny lov. Vi mener loven bør tydeliggjøres, og at skillet mellom opplæring og aktiviteter må framkomme, men at rettigheten den voksne har ikke må svekkes.

· å lovfeste rett til særskilt språkopplæring for voksne i grunnskoleopplæring

IKVo stiller seg undrende til dette forslaget, da vi er kjent med at modulbasert opplæring (fvo) er den ordningen som skal gjelde for voksne i grunnskolen (jf. Fullføringsreformen). I fvo/modulbasert grunnskole er det egen læreplan i norsk for de med kort botid (som i vgo). Bruken av denne læreplanen i norsk (og ikke læreplanen i norsk som morsmålsfag) gjør vedtak om særskilt norskopplæring overflødig. Læreplanen GIR nettopp særskilt opplæring i norsk for voksne med kort botid. Det er en av fordelene med fvo!

· å lovfeste en rett til realkompetansevurdering for voksne med rett til

Grunnskoleopplæring

IKVo stiller seg kritisk til om det er nødvendig og fornuftig å lovfeste retten til realkompetansevurdering i grunnskolen for voksne. Ordningen med rkv fungerer etter IKVos syn godt i dag. Flyktningtjenesten, fylket og Nav henviser deltakere som ikke har papirer, men som søker vgo til rkv i kommunen,.

Voksenopplæringen som har fvo/grunnskole (det blir ordningen for alle?), avdekker i kartleggingene hvem som kan realkompetanse i hvilke fag, for å korte ned opplæringen. RKV-ordningen er veldig krevende, både ressursmessig (tidkrevende og dyrt) og krever mye kompetanse (lærere). Alle voksenopplæring har i dag systemer for å kartlegge, teste og innplassere nye, voksne deltakere. I denne prosessen avdekkes også behovet for rkv, der det faktisk er noe å vurdere, dvs. der det er hensiktsmessig. Å lovfeste retten til rkv for alle, vil kreve mer ressurser til grunnskolen, og være et fordyrende tiltak.

Videregående opplæring for voksne Opplæringslovutvalget foreslår

· å lovfeste at voksne som ønsker det, normalt skal tas inn på et opplæringsstilbud som gir dem mulighet til å formalisere sin yrkeskompetanse eller oppnå studiekompetanse. Den voksne har ellers rett til inntak på et

Kommentert [SVH1]: NB! Hvilke konsekvenser får endringen? Er det til beste for deltakerne? ADL -opplæring fjernes, skal være pedagogisk/faglig opplæring...

Kommentert [SVH2]: Hvorfor det hvis læreplanen i norsk for språklige minoriteter i FVO bli gjeldende? 98% er jo fremmedspråklige...- ulogisk med individuell rett, må være felles ordning

opplæringstilbud som fører fram til en av tre sluttkompetanser som den voksne har søkt på.

IKVo støtter dette.

- å ta inn i loven at fylkeskommunen skal legge stor vekt på samfunnets behov for kompetanse og tilgangen på læreplasser i planleggingen og utbyggingen av det videregående opplæringstilbudet for voksne

IKVo støtter dette, men savner en egen lærling-ordning for voksne. Det er et stort problem at det ikke finnes nok lærlingplasser for ungdom, og et enda større problem for de voksne. Vi savner en egen voksen-ordning.

- å presisere i loven at fylkeskommunen skal tilby opplæring i den ordinære voksenopplæringen dersom de ikke kan formidle læreplass til voksne og at de ordinære reglene om opplæring i bedrift gjelder for voksne som får opplæring i bedrift. **IKVo støtter dette.**

- å videreføre retten til påbygging til generell studiekompetanse, men at retten ikke begrenses til dem som har fullført og bestått fag- og yrkesopplæring i 2014 eller senere. **IKVo støtter dette.**

- å videreføre plikten til fylkeskommunen om ha et tilbud om videregående opplæring til voksne uten slik rett

IKVo støtter dette.

- å innføre en rett til individuell tilrettelegging av opplæringen for voksne i videregående opplæring dersom det er nødvendig for å gi den voksne en forsvarlig opplæring. **IKVo synes denne formuleringen er for svak. Hvorfor har ikke den voksne lik rett til spesialundervisning i vgo som i grunnskolen? Her burde lovverket harmoniseres. Tilbudet den voksne har med individuell tilrettelegging under § 4a-2 er ofte mye bedre enn tilbudet i vgo, som oftest er å inngå i en spesialklasse (samleklasse for alle med spesialbehov uansett diagnose).**

- å lovfeste at voksne samer i videregående opplæring har rett til opplæring i samisk

- å videreføre retten til realkompetansevurdering for voksne med rett til videregående opplæring. **IKVo støtter dette, men det gjøres vel i stor utstrekning i dag uten at det er lovfestet?**

Felles for grunnskoleopplæring og videregående opplæring for voksne

Opplæringslovutvalget foreslår

· å videreføre reglene om gratis opplæring, læringsmiljø, forbud mot ansiktsdekkende plagg, organisering av opplæringen med enkelte mindre endringer

IKVo støtter dette.

Kommentert [SVH3]: Hva med fraværsregler???

· å innføre krav om at voksne må delta aktivt i opplæringen

Dette er for vagt. Hva betyr det? IKVo ønsker seg en fraværsgrense, regler om et visst oppmøte før kan vurdering gis.

Kommentert [SVH4]: Vagt! Hva betyr det? Miste plassen pga fravær?

· en bestemmelse om at kommunen og fylkeskommunen kan fastsette lokale regler om hvilke rettigheter og plikter som gjelder for de voksne elevene

IKVo vil heller ha nasjonale retningslinjer enn lokale regler, da det kan føre til svært ulik praksis i kommunene mht fravær, vurdering ol.

Kommentert [SVH5]: Vagt! Betyr det skolereglement?

· å videreføre reglene om bortvisning med enkelte presiseringer, men ikke videreføre muligheten til å vedta at voksne skal miste retten til opplæring

IKVo støtter dette.

Kommentert [SVH6]: Kjenner vi til slike eksempler?

· å videreføre at læreplanverket skal gjelde for grunnskoleopplæring og videregående opplæring for voksne, og tydeliggjøre i loven at opplæringen skal tilpasses den voksnes kompetanse

IKVo mener at dette er tydelig nok slik det er i dag.

· å innføre krav om universell opplæring til erstatning for dagens krav om tilpasset opplæring. **IKVo er kritisk til dette. Vi tror det vil føre til forvirring: hva er egentlig forskjellen? Tilpasset opplæring er et kjent og innarbeidet begrep og ordning i norsk skole, hvorfor erstatte dette? Hva vil myndighetene oppnå? Vi opplever det som «keiserens nye klær»; nytt begrep med samme innhold.**

Kommentert [SVH7]: Språklig finspikkeri – hva innebærer endringen???

· å innføre krav om politiattest og forbud mot tilsetning i grunnopplæringen for voksne uten kompetanse **IKVo støtter dette.**

· å videreføre kompetansekravene for tilsatte i grunnskoleopplæringen og den videregående opplæringen for voksne. Hjemmelen for å gjøre unntak fra kompetansekravet i forskrift er foreløpig videreført, men utvalget legger til grunn at unntaket vil bli opphevet.

IKVo støtter dette, men krever samtidig at voksenlærerne i vgo må ha samme krav til å ta faget norsk som andrespråk når de skal undervise minoritetsspråklig ungdom og voksne. Det er i dag et stort behov for slik kompetanse i vgo. Skal

Kommentert [SVH8]: På høy tid!

HELE opplæringa for voksne under opplæringslova flyttes til fylkeskommunen, MÅ myndighetene sikre at kompetansekravene ikke senkes ved en slik omlegging. IKVo ser behovet for å samle ansvaret for all formell voksenopplæring under ett forvaltningsnivå. Det vil være en stor fordel for deltakerne og for myndighetene. Vi er likevel kritiske til at det ikke er sagt noe om hvordan kompetansen skal ivaretas. Kommunene har lang erfaring med og høy kompetanse på voksenopplæring, både knyttet til opplæringslova og introduksjonsloven/integreringsloven. Et fysisk skille mellom opplæringen etter integreringsloven og opplæringsloven vil være et stort tilbakeskritt med tanke på omlegging til fvo, og tanken om at norskopplæring og grunnskole (delvis også videregående opplæring) kan gjøres SAMTIDIG. Fordelene ved dette er store, ikke minst mht gjennomstrømming. IKVo anser det for urealistisk at også ansvaret for opplæring etter integreringsloven skal ligge hos fylkeskommunen. Til det har fylkeskommunen for lite erfaring og kjennskap til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Hele dette feltet er/har vært forvaltet av Imdi, Kompetanse Norge (nå HK-dir) og kommunene i samarbeid. Å endre dette vil være å rasere et helt fagfelt.

På vegne av IKVo, styreleder Vibeche Holte